



پڑھو گھر مطالعت تقریری

وحدت اسلامی

(سفرنامہ حج)

آیت اللہ العظمیٰ صاحبی علیہ السلام (مدظلہ الوارف)

بامقدمہ

حضرت آیت اللہ اراکلی (رحمہ اللہ)

سرشناسه : صافی گلپایگانی، لطف‌الله، ۱۳۹۸ Lutfullah, Safi Gulpaygan

عنوان و نام پدیدآور : وحدت اسلامی (سفرنامه حج) / صافی گلپایگانی ؛ با مقدمه اراکی.

مشخصات نشر : تهران: مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهری : ۹۶ ص.

شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۱۶۷-۲۸۸-۳

وضعیت فهرست نویسی : فیا

یادداشت : کتابنامه به صورت زیرنویس.

موضوع : وحدت اسلامی

موضوع : Islam-- Unity

شناسه افزوده : اراکی، محسن، ۱۳۳۴ - ، مقدمه‌نویس

شناسه افزوده : Araki, Mohsen

شناسه افزوده : مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی

شماره کتابساز ملی : ۵۷۷۳۷۳۲



مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی

نام کتاب: وحدت اسلامی

تألیف و تدوین: آیت الله العظمی صافی گلپایگانی (دعایه الوارف)

مقدمه: حضرت آیت الله اراکی (دامه)

ناشر: مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی معاونت فرهنگی، پژوهشگاه مطالعات تقریبی

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۸

شمارگان: ۱۰۰۰

قیمت: ۱۴۰۰۰ ریال

نشانی: قم، میدان جهاد، بلوار ۱۵ خرداد، نبش کوچه ۴، پژوهشگاه مطالعات تقریبی، طبقه اول

صندوق پستی: ۳۸۷۳-۳۷۱۸۵ تلفکس: ۰۲۵۳۷۷۵۴۹۶۶ تلفن: ۰۲۵۳۷۷۵۴۹۶۶

حق چاپ برای ناشر محفوظ است

فهرست مطالب

۷	مقدمه
۱۳	وحدت اسلامی
۲۵	وحدت در تعداد محدودتر
۲۹	پادشاه عثمانی و شیخ الاسلام
۳۵	در محدوده منطقه مذاهب اربعه
۳۹	طرح اول
۴۹	طرح دوم
۵۵	طرح سوم
۶۳	وحدت اقتصادی
۷۳	برنامه وحدت اقتصادی
۷۷	محنت قرب
۸۱	تشرف برای وداع
۸۵	به سوی خدا
۹۱	بدر
۹۷	ادامه سیر به سوی مکه مکرمه

مقدمه

الحمد لله رب العالمين و الصلاه على محمد و آله الطيبين
الطاهرين و اصحابه الاخير الميامين

یکی از بزرگترین نعمت های الهی بر بندگان ارسال رسل
همراه با انبیا و پیغمبری است که جامعه بشر را زیر چتر هدایت ها
و راهنمایی های دالت حور جامعه یکرنگ و یکدل میسازد و
انسانها را برادرانی خردمند و دلسوز و همکار یکدیگر
می پروراند و از این طریق سعادت جاودانه را برای جامعه بشر
ارمغان می دهند

خدای متعال در قرآن کریم فرمود: «وَأَعِظُمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا
وَلَا تَفَرَّقُوا وَاذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءً فَأَلَّفَ بَيْنَ
قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا وَكُنْتُمْ عَلَى شَفَا حُتِّ النَّارِ
فَأَنْقَذَكُم مِّنْهَا»^۱

یکدل سازی و یکرنگ پروری انسان ها اساس سعادت
آنهاست و اختلاف و نزاع و ستیز و جنگ و چند پارگی اساس
گرفتاریهای بشر است چنانکه خداوند فرمود: «وَلَا يَزَالُونَ
مُخْتَلِفِينَ ﴿١١٨﴾ إِلَّا مَن رَّحِمَ رَبُّكَ وَلِذَلِكَ خَلَقَهُمْ»^۲

۱. سوره آل عمران: ۱۰۳.

۲. سوره هود: ۱۱۹.

در این آیه کریمه رحمت الهی سبب برطرف شدن اختلاف و یکدست شدن جامعه و بشر از یک سو و اینکه سبب تحقق هدف از آفرینش انسان ها که همان کمال نهایی است از سوی دیگر معرفی شده است.

از این رو رهبران راستین جامعه بشر به ویژه جامعه اسلامی همواره مردم را به وحدت و یکدلی فراخوانده و از اختلاف و پراکندگی و نزاع بر حذر داشته اند چنانکه خداوند فرمود: «وَلَا تَنَازَعُوا فَتَفْشَلُوا»^۱

در این میان رسول اکرم صلی الله علیه و آله و امامان راستین امت با صلوات الله علیهم اجمعین همواره پیشتاز دعوت به وحدت بوده و آن را مهمترین فریضه الهی بر شمرده و بر ضرورت رعایت آن و تلاش برای تحکیم آن تأکید فراوان نمودند، از رسول خدا (ص) روایت است که فرمود: «مَثَلُ الْمُؤْمِنِينَ فِي تَوَادُّهِمْ وَتَرَاحُمِهِمْ كَمَثَلِ الْجَوْشَنِ إِذَا اشْتَكَى مِنْهُ عُضْوٌ تَدَاعَى لَهُ سَائِرُ الْجَسَدِ بِالسَّهَرِ وَالْحُمَّى»^۲ مؤمنان در دوستی و محبت و مهربانی متقابلشان همانند یک پیکرند چنانچه عضوی از آن به درد آید سایر اعضای آن با شب بیداری و شب همراهی و همدردی می کنند.

نیز از آن حضرت روایت است که فرمود: «الْمُؤْمِنُونَ كَرَبِيعٍ وَاحِدٍ إِنْ اشْتَكَى عَيْنُهُ اشْتَكَى كُلُّهُ وَإِنْ اشْتَكَى رَأْسُهُ اشْتَكَى كُلُّهُ»^۳ مومنان همانند یک تن اند هرگاه سر او بدرد آید پیکر او بدرد

۱. سوره انفال: ۴۶.

۲. مسند احمد ج ۴ ص ۳۳۱ حدیث: ۱۸۴۰۳.

۳. همان، حدیث: ۱۸۴۲۳.

می آید و هر گاه چشم او بدرد آید تمامی پیکر او بدرد می آید.
و از امام صادق (ع) روایت است که فرمود: «إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ
بَنُو أَبِي وَأُمِّ، وَإِذَا ضَرَبَ عَلَى رَجُلٍ مِنْهُمْ عِرْقٌ سَهَرَ لَهُ الْآخَرُونَ»^۱
همانا مومنان برادرانی از یک پدر و مادرند هرگاه رگی از یکی از
آنان زده شود دیگران برای او شب بیداری خواهند کشید.

نیز از امام صادق (ص) به سند صحیح روایت است که فرمود:
«الْمُؤْمِنُ أَخُو الْمُؤْمِنِ كَالْجَسَدِ الْوَاحِدِ إِنْ اِشْتَكَى شَيْئًا مِنْهُ وَجَدَ أَلَمَ
ذَلِكَ فِي سَائِرِ جَسَدِهِ وَأَزْوَاحُهُمَا مِنْ رُوحٍ وَاحِدَةٍ وَإِنَّ رُوحَ الْمُؤْمِنِ
يَسْتَشْفِي بِرُوحِ اللَّهِ مِنْ اتِّصَالِ شُعَاعِ الشَّمْسِ بِهَا»^۲ مومن برادر
مومن است همانا یک پیکرند هرگاه از بخشی از آن آزرده
شود درد آن را در سایر اعضای پیکر خویش احساس می کند و
جان آنها از یک روح است و همانا روح مومن به روح خداوند
پیوسته تر است از پیوستگی شعاع خورشید به خورشید.

و در راستای وحدت جامعیت شیعیان امامان اهل بیت (ع) به
شیعیان خود دستور داده اند با اتباع مذهب اسلامی دیگر
خوش رفتاری نموده و در نمازهای جماعت آنان شرکت کنند.

از امام صادق (ع) به سند صحیح روایت است که به شیعیان
خود دستور دادند: «عَوِدُوا مَرَضَاهُمْ وَاشْهَدُوا جَنَائِزَهُمْ وَاشْفُوا
هُمَّ وَعَلَيْهِمْ وَصَلُّوا مَعَهُمْ فِي مَسَاجِدِهِمْ»^۳ از بیماران آنها عیادت
کنید و در تشییع جنازه آنها حضور به هم رسانید و برای شهادت
له یا علیه آنان اقدام کنید و با آنان در مساجدشان نماز بخوانید.

۱. کافی ج ۲: ۱۶۵.

۲. (ه) همان ۱۶۶.

۳. وسائل الشیعه، ابواب صلاه الجماعه، باب ۵ / حدیث ۸.

نیز به سند صحیح از امام صادق روایت است که فرمود: «مَنْ صَلَّى مَعَهُمْ فِي الصَّفِّ الْأَوَّلِ كَانَ كَمَنْ صَلَّى خَلْفَ رَسُولِ اللَّهِ ص»^۱ کسی که با آنان در صف اول نماز گذارد مانند کسی است که پشت سر رسول الله نماز گزارده است و نیز به سند صحیح از امام صادق روایت است که به اسحاق بن عمار فرمود: «يَا إِسْحَاقُ أَتُصَلِّي مَعَهُمْ فِي الْمَسْجِدِ قُلْتُ نَعَمْ قَالَ صَلَّى مَعَهُمْ فَإِنَّ مُصَلِّي مَعَهُمْ فِي الصَّفِّ الْأَوَّلِ كَالشَّاهِدِ سَيْفُهُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ»^۲ ای اسحاق آیا با آنان در مسجد نماز می گذاری؟، گفتم آری فرمود: آنان مانند بخوان همانا کسی که با آنان در صف اول نماز گذارد مانند کسی است که با شمشیر در راه خدا جهاد کرده باشد.

علمای شیعه نیز پیروی از امامان معصوم خود همواره دعوت به وحدت نموده و مسلمانان را به ویژه شیعیان را از هر گونه تفرقه و اختلاف بر سر دست نهاده اند.

در عصر اخیر علمای بزرگ جهان اسلام از شیعه و سنی همواره بر وجوب و ضرورت وحدت مسلمانان تأکید نموده اند در این راستا تلاش‌های فراوانی نموده و تمام این بزرگی برداشته اند مرحوم حضرت آیت الله العظمی بروجردی راجع بزرگ جهان تشیع شیخ شلتوت شیخ سلیم البشیری دو امام بزرگ اهل سنت از جامعه الازهر و مرحوم آیت الله العظمی شیخ محمد حسین کاشف الغطاء و ده ها تن دیگر از علمای بزرگ جهان تشیع و تسنن در دوران پیش از انقلاب اسلامی و در

۱. همان / حدیث ۴.

۲. همان / حدیث ۷.

دوران انقلاب اسلامی بنیانگذار بزرگ انقلاب اسلامی حضرت امام خمینی و پس از ایشان جانشین صالح و حکیم ایشان حضرت آیت الله العظمی خامنه ای از پرچمداران بزرگ عرصه وحدت و تقریب اند و نقشی بنیادین در ایجاد وحدت در جهان اسلام و مبارزه با توطئه دشمنان منافقان در ایجاد اختلاف و نزاع در جهان اسلام داشته اند از جمله مراجع بزرگ جهان اسلام که در مول عمر پر برکت خویش همواره از منادیان وحدت و پیشتازان مبارزه با اختلاف و نزاع در جهان اسلام بوده اند فقیه بزرگوار مرجع بزرگ شیعیان جهان حضرت آیت الله العظمی صافی گلپایگانی است.

این فقیه ارس و مرجع بزرگ تقلید طی تلاش علمی فراوانی که انجام داده اند در تبیین و تحکیم مبانی وحدت میان اتباع مذاهب اسلامی کوشش فراوانی نموده اند.

یکی از جلوه های این کوشش رسته اثری است که تحت عنوان وحدت اسلامی سفرنامه حج توسط معظم له نگاشته شده و اکنون مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی فتخار به نشر آن را یافته است ضمن تشکر از معظم له که افتخار نشر این اثر گرانقدر را به مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی سپرد فرمودند از خدای متعال طول عمر مقرون به سلامتی و عزت معظم را مسئلت داریم و امیدواریم جامعه اسلامی از این اثر ارزشمند در مسیر وحدت هرچه بیشتر بهره مند گردد.